

APPROVED
Ministry for Foreign Affairs
of Ukraine

O.CHALY
Head Legal Department

ЄВРОПЕЙСЬКА РАМКОВА КОНВЕНЦІЯ
ПРО ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО
МІЖ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ОБЩИНAMI АБО ВЛАСТЯМИ

(переклад з англійської мови Є.М. Вишневського)

- Рада Європи -

ЄВРОПЕЙСЬКА РАМКОВА КОНВЕНЦІЯ
ПРО ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО
МІЖ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ОБЩИНAMI АБО ВЛАСТЯМИ

- Рада Європи -

ПРЕАМБУЛА

Держави-члени Ради Європи, які підписали цю Конвенцію,
враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між
її членами та розвиток співробітництва між ними,
враховуючи, що, як зазначено в статті 1 Статуту Ради Європи, ця мета
досягатиметься, зокрема, шляхом укладання угод в адміністративній галузі,
беручи до уваги, що Рада Європи прагне забезпечити участь
територіальних общин або властей Європи в досягненні її мети,
враховуючи, що для досягнення цієї мети важливе значення може мати
співробітництво між прикордонними територіальними общинами або властями
в таких галузях, як регіональний, міський та сільський розвиток, охорона
довкілля, поліпшення діяльності підприємств громадського користування і
комунального обслуговування, а також взаємна допомога у надзвичайних
ситуаціях,
враховуючи набутий досвід, який свідчить про те, що співробітництво
між місцевими та регіональними властями в Європі дозволяє їм ефективно
виконувати свої завдання і сприяє, зокрема, благоустрою та розвитку
прикордонних регіонів,

сповнені рішучості якнайширше розвивати таке співробітництво і таким
чином сприяти економічному та соціальному прогресу прикордонних регіонів і
зміцненню солідарності, яка об'єднує народи Європи,

погодились про таке:

Стаття 1

Кожна Договірна Сторона зобов'язується підтримувати та заохочувати
транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями,
які знаходяться під її юрисдикцією, та територіальними общинами або
властями, які знаходяться під юрисдикцією інших Договірних Сторін. Вона
прагне, враховуючи належним чином відповідні конституційні положення
кожної Сторони, сприяти укладанню угод та досягненню домовленостей, які
можуть бути для цього необхідними.

Стаття 2

1. Для цілей цієї Конвенції «транскордонне співробітництво» означає будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними общинами або властями, які знаходяться під юрисдикцією двох або декількох Договірних Сторін, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей. Транскордонне співробітництво здійснюється в межах компетенції територіальних общин або властей, визначеної внутрішнім законодавством. Межі та характер такої компетенції цією Конвенцією не змінюються.

2. Для цілей цієї Конвенції вислів «територіальні общини або власті» означає общини, власті або органи, які здійснюють місцеві або регіональні функції та визнаються як такі внутрішнім законодавством кожної держави. Однак кожна Договірна Сторона під час підписання цієї Конвенції або після цього у повідомленні на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може визначити общини, власті або органи, види діяльності і форми, якими вона має намір обмежити сферу застосування цієї Конвенції або які вона має намір виключити з неї.

Стаття 3

1. Для цілей цієї Конвенції Договірні Сторони, з урахуванням положень пункту 2 статті 2, заохочують будь-які ініціативи територіальних общин і властей, що ґрунтуються на розроблених у Раді Європи рамкових домовленостях між територіальними общинами та властями. Вони можуть, якщо визнають за доцільне, враховувати типові міждержавні двосторонні або багатосторонні угоди, розроблені у Раді Європи і спрямовані на сприяння співробітництву між територіальними общинами та властями.

Досягнуті домовленості та укладені угоди можуть ґрунтуватися на типових і рамкових угодах, статутах та договорах, які наводяться у Додатку до цієї Конвенції в пунктах 1.1-1.5 та 2.1-2.6 і в які можуть вноситися будь-які необхідні зміни залежно від конкретної ситуації в кожній Договірній Стороні. Ці типові і рамкові угоди, статути та договори призначаються для керівництва і не мають сили договору.

2. Якщо Договірні Сторони визнають за необхідне укласти міждержавні угоди, в них, крім іншого, можуть визначатися контекст, форми та межі, в яких можуть здійснювати свою діяльність територіальні общини та власті, зацікавлені у транскордонному співробітництві. Кожна угода може також визначати общини або власті, яких вона стосується.

3. Попередні положення не перешкоджають Договірним Сторонам використовувати, за спільною згодою, інші форми транскордонного співробітництва. Положення цієї Конвенції не можуть також тлумачитися як такі, що анулюють вже існуючі угоди про співробітництво.

4. Угоди та договори укладаються з належним урахуванням повноважень, передбачених внутрішнім законодавством кожної Договірної Сторони, щодо міжнародних відносин та загальної політики, а також з урахуванням будь-яких правил контролю чи нагляду, яких мають дотримуватися територіальні общини або власті.

5. З цією метою будь-яка Договірна Сторона під час підписання цієї Конвенції або після цього у повідомленні на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може визначати органи, які за її внутрішнім законодавством мають право здійснювати контроль або нагляд щодо відповідних територіальних общин і властей.

Стаття 4

Кожна Договірна Сторона прагне усунути будь-які юридичні, адміністративні або технічні труднощі, які можуть затримати розвиток та безперешкодне здійснення транскордонного співробітництва, та, у разі необхідності, проводить консультації з іншою або іншими зацікавленими Договірними Сторонами.

Стаття 5

Договірні Сторони розглядають питання про доцільність надання територіальним общинам або властям, які беруть участь у транскордонному співробітництві відповідно до положень цієї Конвенції, такого самого режиму, який їм надається у співробітництві на національному рівні.

Стаття 6

Кожна Договірна Сторона надає на прохання іншої Договірної Сторони якнайповнішу інформацію з метою сприяння останній у виконанні її зобов'язань за цією Конвенцією.

Стаття 7

Кожна Договірна Сторона піклується про те, щоб зацікавлені територіальні общини або власті були інформовані про засоби діяльності, які їм надаються згідно з цією Конвенцією.

Стаття 8

1. Договірні Сторони надають Генеральному секретарю Ради Європи всю відповідну інформацію щодо угод та домовленостей, передбачених у статті 3.

2. Будь-яка пропозиція, зроблена однією або декількома Договірними Сторонами з метою доповнення або розширення цієї Конвенції чи типових угод та домовленостей, повідомляється Генеральному секретарю Ради Європи. Генеральний секретар виносить її на розгляд Комітету міністрів Ради Європи, який приймає рішення щодо неї.

Стаття 9

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання державами-членами Ради Європи. Вона підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Конвенція набирає чинності через три місяці від дати здачі на зберігання четвертої ратифікаційної грамоти або четвертого документа про прийняття чи затвердження за умови, що поміж держав, які виконали цю формальність, принаймні дві держави мають спільний кордон.

3. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цю Конвенцію і яка ратифікуватиме, прийматиме або затверджуватиме її після набрання нею чинності, Конвенція набирає чинності через три місяці від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

Стаття 10

1. Після набрання цією Конвенцією чинності Комітет міністрів Ради Європи може одностайно вирішити запропонувати будь-якій європейській державі, яка не є членом Ради, приєднатися до цієї Конвенції. На таку пропозицію кожна держава, яка ратифікувала Конвенцію, має дати ясно висловлену згоду.

2. Таке приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання, який набирає чинності через три місяці від дати його здачі на зберігання.

Стаття 11

1. Будь-яка Договірна Сторона може, у тому, що її стосується, денонсувати цю Конвенцію шляхом перепровадження відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання Генеральним секретарем такого повідомлення.

Стаття 12

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени Ради Європи, а також будь-яку державу, яка приєдналася до цієї Конвенції, про:

- a. будь-яке підписання;
- b. здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- c. будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статті 9 Конвенції;
- d. будь-яку заяву, отриману на виконання положень пункту 2 статті 2 або пункту 5 статті 3;
- e. будь-яке повідомлення, отримане на виконання положень статті 11, і дату, з якої денонсація набирає чинності.

На посвідчення чого нижепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Мадріді двадцять першого дня травня місяця 1980 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цієї Конвенції кожній державі-члену Ради Європи і будь-якій державі, якій запропоновано приєднатися до цієї Конвенції.

ДОДАТОК

ДОДАТОК¹

**Типові і рамкові угоди, статути та договори
про транскордонне співробітництво
між територіальними общинами або властями**

Ця диференційована система типових угод розроблена з метою розрізнення двох головних категорій, які визначаються залежно від рівня укладання угоди:

- типові міждержавні угоди про транскордонне співробітництво на місцевому та регіональному рівнях;
- рамкові угоди, договори та статути, які можуть бути основою для транскордонного співробітництва між територіальними властями або общинами.

Як видно з нижченаведеної таблиці, виключно до компетенції держав належать лише дві типові міждержавні угоди: про розвиток транскордонного співробітництва та про регіональні транскордонні зв'язки. Інші міждержавні угоди лише складають юридичну основу для укладання між територіальними общинами або властями рамкових угод чи договорів, наведених у другій категорії.

¹Вѣ çàçíà÷åíî ó äðóãîìó iiäïóíêði ióíêðó 1 ñðàòðòi 3 Èiiâåíöiç, òèïîâi i ðàìêîâi óäïäè, ñðàòðòè òà äiâiâiðè ïðèçíà÷àþðüñý äëÿ êåðiâièöðâà i íå ìàþðü ñèëè äiâiâiðó.

1. ТИПОВІ МІЖДЕРЖАВНІ УГОДИ

Загальні назви типових угод

- 1.1 Типова міждержавна угода про розвиток транскордонного співробітництва.
- 1.2 Типова міждержавна угода про транскордонні регіональні консультації.
- 1.3 Типова міждержавна угода про транскордонні місцеві консультації.
- 1.4 Типова міждержавна угода про транскордонне співробітництво на договірній основі між місцевими властями.
- 1.5 Типова міждержавна угода про органи транскордонного співробітництва між місцевими властями.

2. РАМКОВІ УГОДИ, СТАТУТИ ТА ДОГОВОРИ МІЖ МІСЦЕВИМИ ВЛАСТЯМИ

- 2.1 Рамкова угода про створення консультативної групи між місцевими властями.
- 2.2 Рамкова угода про координацію управління транскордонними місцевими державними справами.
- 2.3 Рамкова угода про створення транскордонних асоціацій на основі приватного права.
- 2.4 Рамковий договір про поставки товарів або надання послуг між місцевими властями прикордонних районів (типу «приватне право»).
- 2.5 Рамковий договір про поставки товарів або надання послуг між місцевими властями прикордонних районів (типу «публічне право»).
- 2.6 Рамкова угода про створення органів транскордонного співробітництва між місцевими властями.

1. ТИПОВІ МІЖДЕРЖАВНІ УГОДИ

Вступ. Система міждержавних угод спрямована, перш за все, на точне визначення контексту, форм та меж, в яких територіальні власті держав можуть здійснювати свою діяльність, а також на усунення юридичних розбіжностей, які можуть створити проблеми (визначення діючого законодавства, судових органів, можливих шляхів оскарження і т.ін.).

Крім того, укладання міждержавних угод між державами, зацікавленими у розвитку транскордонного співробітництва між місцевими властями, може, безумовно, принести користь у таких галузях:

- офіційне визнання законності таких процедур співробітництва і заохочення місцевих властей до їх використання;
- мета та умови діяльності органів нагляду та контролю;
- обмін інформацією між державами;
- встановлення взаємозв'язку між такими формами співробітництва та іншими процедурами здійснення спільних заходів у прикордонних районах;
- виправлення юридичних положень або їх тлумачень, які стримують транскордонне співробітництво і т.ін.

Система вибору із численних типових угод, наведених вище, дозволяє урядам здійснювати прикордонне співробітництво в контексті, який найбільш задовольняє їх потреби, шляхом використання міждержавної угоди про розвиток транскордонного співробітництва (1.1) як основи і шляхом доповнення її будь-якою з типових угод, наведених у пунктах 1.2-1.5. Держави можуть використовувати або тільки одну угоду, або декілька, або навіть всі з них, і вони можуть це робити одночасно чи поступово. У випадку укладання угод між державами, які вже мають аналогічні правові системи, наприклад скандинавськими державами, використання таких конкретних угод може виявитися непотрібним.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТИПОВИХ УГОД 1.1-1.5

Стаття а

1. Для цілей цієї угоди термін «місцеві власті» означає власті, общини або органи, які здійснюють місцеві функції за внутрішнім законодавством кожної держави.

2. Для цілей цієї угоди «регіональні власті» означає власті, общини або органи, які здійснюють регіональні функції за внутрішнім законодавством кожної держави².

Стаття б

Ця угода не зашкоджує різним існуючим формам транскордонного співробітництва між державами-учасницями, особливо тим, які ґрунтуються на міжнародній угоді.

Стаття с

Сторони інформують регіональні та місцеві власті про визначену для них сферу діяльності і надають їм допомогу у здійсненні заходів у визначених межах.

Стаття д

Термін «вищі інстанції» в цій угоді означає органи нагляду, призначені кожною Стороною.

Стаття е

Ця угода ніяким чином не змінює обсяг і характер функцій місцевих властей, визначені внутрішнім законодавством держав-учасниць.

Стаття ф

Кожна держава може в будь-який час визначити райони своєї території, цілі та форми співробітництва, які вилучаються із сфери застосування цієї угоди.

Таке визначення, однак, не зашкоджує правам, набутим в контексті існуючого співробітництва.

Стаття г

Сторони постійно інформують Генерального секретаря Ради Європи про діяльність комісій, комітетів та інших органів, яким доручено за цією угодою виконання того чи іншого завдання.

²Іоіêò 2 íå âêëþ÷à°ðüñý â ïðîåêðè óäíä 1.3, 1.4 i 1.5.

Стаття h

Враховуючи набутий досвід, Сторони можуть вносити в цю угоду незначні зміни шляхом простого обміну нотами.

Стаття i

1. Кожна Сторона повідомляє іншу Сторону про завершення процедур, передбачених її внутрішнім законодавством для імплементації цієї угоди, яка набирає чинності від дати отримання останнього повідомлення.

2. Ця угода укладається на п'ятирічний період від дати набрання нею чинності. У разі відсутності повідомлення про припинення її дії, яке надсилається за шість місяців до дати закінчення її чинності, вона автоматично продовжується на тих же умовах на наступний п'ятирічний період.

3. Сторона, яка надсилає повідомлення про припинення дії угоди, може зазначити, що воно стосується тільки визначених статей, географічних регіонів або сфер діяльності. У такому випадку угода залишається чинною стосовно інших статей, географічних регіонів або сфер діяльності, якщо її чинність не буде припинена іншою Стороною або Сторонами впродовж чотирьох місяців від дати отримання повідомлення про часткове припинення її дії.

4. Сторони в будь-який час можуть зупинити застосування цієї угоди на конкретно визначений період. Вони можуть також дійти згоди про зупинення або припинення діяльності того чи іншого комітету.

1.1 ТИПОВА МІЖДЕРЖАВНА УГОДА ПРО РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Вступ. Ця типова міждержавна угода містить найголовніші загальні положення, і вона може укладатися або самостійно, або разом з однією чи декількома типовими міждержавними угодами, наведеними нижче.

Уряди _____ та _____,

усвідомлюючи переваги транскордонного співробітництва, визначеного в Європейській рамковій конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями,

погодились про таке:

Стаття 1

Сторони зобов'язуються забезпечувати і розвивати засоби транскордонного співробітництва на регіональному та місцевому рівнях.

У їхньому розумінні транскордонне співробітництво означає всі спільні адміністративні, технічні, економічні, соціальні або культурні заходи, спрямовані на змінення і посилення добросусідського співробітництва між районами, розташованими по обидві сторони кордону, а також укладання відповідних угод з метою вирішення проблем, які можуть виникати у цій галузі.

Метою цих заходів, крім іншого, є поліпшення умов регіонального і міського розвитку, захист природних ресурсів, надання взаємної допомоги у випадках аварій або стихійного лиха, а також поліпшення комунальних послуг.

Стаття 2

Сторони докладають зусиль, шляхом проведення взаємних консультацій, для забезпечення регіональним властям, які знаходяться під їх юрисдикцією, ресурсів, необхідних їм для започаткування співробітництва.

Стаття 3

Вони також зобов'язуються заохочувати діяльність місцевих властей, спрямовану на започаткування та розвиток транскордонного співробітництва.

Стаття 4

Місцевим і регіональним властям, які беруть участь у транскордонному співробітництві відповідно до цієї угоди, надається такий самий режим і захист, який їм надається у співробітництві на національному рівні.

Комpetентні органи кожної Сторони забезпечують виділення бюджетних асигнувань, необхідних для покриття поточних витрат органів, що відповідають за розвиток транскордонного співробітництва, передбаченого цією угодою.

Стаття 5

Кожна Сторона доручає призначенному нею органу або призначенні нею комісії чи установі проаналізувати діючі національні законодавство та правила з метою розробки пропозицій щодо внесення змін у будь-які положення, які можуть затримувати розвиток місцевого транскордонного співробітництва. Такі органи приділяють особливу увагу удосконаленню податкових і митних положень, валютних правил і правил передачі капіталу, а також процедур, що регулюють діяльність вищих інстанцій, особливо у тому, що стосується нагляду або контролю.

Перш ніж вживати заходів, згаданих у вищеноуказаному підпункті, Сторони, у разі необхідності, проводять взаємні консультації і обмінюються будь-якою відповідною інформацією.

Стаття 6

Сторони докладають зусиль, шляхом використання арбітражу або вжиття інших заходів, для вирішення спірних питань місцевого значення, попереднє врегулювання яких може бути необхідним для успішного здійснення проектів транскордонного співробітництва.

1.2 ТИПОВА МІЖДЕРЖАВНА УГОДА ПРО ТРАНСКОРДОННІ РЕГІОНАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Вступ. Ця угода може укладатися або самостійно, або разом з однією чи декількома типовими міждержавними угодами (тексти 1.1-1.5).

Стаття 1

Для розвитку транскордонних консультацій між регіонами, визначеними у Додатку до цієї угоди, Сторони створюють спільну комісію (далі «Комісія») і, у разі необхідності, один або більше регіональних комітетів (далі «Комітети»), які займаються питаннями, що стосуються транскордонних консультацій.

Стаття 2

1. До складу Комісії і Комітетів входять делегації, члени яких призначаються кожною із Сторін.

2. До складу делегацій в Комісії входять не більше ніж вісім членів, з яких принаймні три представляють регіональні власти. Голови делегацій в Комітетах або їх представники беруть участь у роботі Комісії з правом дорадчого голосу³.

³ Еїєüєїñіèé ñêëàä ÷ëåíia Èíiñiç íàâiäèòüñý âèéëþ÷íî äëÿ êåðiâièöðâà i ìà° âèçíà÷àðèñý ç âðàððâàííÿì êíæííç êíiêðåðííç ñèòóàöiç, ýê i âñi ïiëíæáííÿ öi°ç òèiiâiç óãiäè. Íàâiäÿ÷è êíiêðåðííç öèôðè, àâðiðè òèiiâèð ÿâiä íàiàäàèèñý iiäêðåñëèðè íåiáõiäíñòü ñòâiðâííÿ åôâèòâièð êíiñié ç âiäiñiíí íåââëèëèì êiëüëiñiè ñêëàäiç ÷ëåíia. Âiíè ðàéíâ ðiðièë çàçíà÷èðè, ýêå êiëüëiñiå ñiiâiäííøâííÿ íåiáðiäíí iiäððèìóâàðè ìiæ ïðåäñðâàíèëàìè öáiòðàëüíèð âëàñðâåé, ç iäíiäí áiêó, i ðåäiñiàëüíèð âëàñðâåé, ç iíðiäí áiêó.

3. Комітети складаються з ... делегацій, кожна з яких включає ... членів, і вони формуються за ініціативою Комісії та за погодженням з регіональними і місцевими властями прикордонних районів, які охоплюються цією угодою. Делегації в Комітетах складаються з представників цих властей або регіональних чи місцевих органів. Один член делегації призначається центральними властями. У відповідних випадках він призначається з органів, які представляють центральні власті в прикордонних районах, що знаходяться у сфері компетенції Комітетів.

4. Комісія проводить свої засідання не менше одного разу на рік. Комітети проводять свої засідання у міру необхідності, але не менше двох разів на рік.

5. Комісія і Комітети складають свої власні правила процедури.

Стаття 3

Витрати своєї делегації в Комісії покриває кожна Сторона.

Витрати делегацій в Комітетах покриваються властями, які призначають такі делегації.

Стаття 4

Для цілей забезпечення координації і постійної роботи Комісії і Комітетів Сторони, у разі необхідності, створюють Секретаріат, склад, місце розташування, порядок роботи і фінансування якого визначаються у спеціальній угоді між ними на пропозицію Комісії. У разі відсутності згоди між Сторонами такий Секретаріат може бути створений самою Комісією.

Стаття 5

Прикордонні райони, які охоплюються цією угодою, визначаються у Додатку до неї, поправки до якого можуть вноситися шляхом простого обміну нотами.

Стаття 6

1. У рамках транскордонних консультацій розглядаються питання, що виникають в таких галузях:⁴

⁴Öåé ïåðåëiê íàâîëèòüñÿ áèéëþ÷íî äëÿ êåðiâíèööàà, i àíí ìà° áðàõîáóàòè êîæíèé êîíêðåòíèé ïðìåêò ñiiâðiáíòíèööàà. Âíí íå ïiâèíåí òëóíà÷èòëñÿ ýê òàéèé, ùî çiiíþ° ïiâiíâàäåííÿ, ýêèìè áíóòðí° çàêííäàñòâí íàäiëÿ° òåðèòíðiàëüíi âëàñòi. Âðåøòi-ðåøò à Êiiñi; ïðåäñòàâëåíi öåíòðàëüíi i ðåäiíàëüíi âëàñòi.

- міський та регіональний розвиток;
- транспорт і зв'язок (транспорт громадського користування, дороги та автостради, спільні аеропорти, водні шляхи, морські порти і т.ін.);
- енергетика (електростанції, постачання газу, електроенергії та води);
- охорона природи (місця, що підлягають охороні, зони відпочинку, природні парки і т.ін.);
- охорона і раціональне використання водних ресурсів (боротьба із забрудненням, очисні споруди і т.ін.);
- охорона атмосфери (забруднення повітряного середовища, зниження рівнів шуму, безшумні зони і т.ін.);
- освіта, професійна підготовка та дослідження;
- охорона здоров'я (наприклад, використання медичних установ, розташованих в одному з районів, мешканцями іншого району);
- культура, відпочинок і спорт (театри, оркестри, спортивні центри, будинки відпочинку і табори, молодіжні центри і т.ін.);
- взаємна допомога у надзвичайних ситуаціях (пожежі, повені, епідемії, авіаційні катастрофи, землетруси, нещасні випадки в горах і т.ін.);
- туризм (спільні проекти розвитку туризму);
- проблеми, що стосуються прикордонних робочих (транспорт, житло, соціальне страхування, оподаткування, зайнятість, безробіття і т.ін.);
- економічні проекти (нові підприємства і т.ін.);
- інші проекти (заводи по переробці відходів, каналізаційне господарство і т.ін.);
- удосконалення аграрної системи;
- соціальна інфраструктура.

2. Сторони можуть дійти згоди про внесення поправок у цей перелік шляхом простого обміну нотами.

1. Якщо інше не передбачене, Комісія займається загальними питаннями і принциповими питаннями, такими як складання програм для Комітетів, координація і підтримання контактів з відповідними центральними органами і спільними комісіями, які були створені до набрання чинності цією угодою.

2. До компетенції Комісії належить, зокрема, передача відповідним урядам, у разі необхідності, її власних рекомендацій і рекомендацій Комітетів та будь-яких проектів для укладання міжнародних угод.

3. Комісія може використовувати послуги експертів для вивчення конкретних питань.

Стаття 8

1. Першочерговим завданням Комітетів є вивчення проблем, що виникають у галузях, наведених у статті 6, і внесення відповідних пропозицій та рекомендацій. Такі проблеми можуть передаватися їм на розгляд Комісією, центральними, регіональними або місцевими властями Сторін, а також установами, асоціаціями або іншими державними чи приватними органами. Вони можуть також розглядати питання за своєю власною ініціативою.

2. З метою вивчення цих питань Комітети можуть створювати робочі групи. Вони можуть також використовувати послуги експертів і запитувати юридичні висновки або технічні доповіді. Проводячи якнайширші консультації, Комітети намагаються досягти результатів, що відповідають інтересам зацікавленого населення.

Стаття 9

1. Комітети інформують Комісію про питання, передані на їх розгляд, і про зроблені ними висновки.

2. Якщо їх висновки вимагають прийняття Комісією або відповідними урядами рішень, Комітети подають Комісії відповідні рекомендації.

Стаття 10

1. Комісія і Комітети мають право, за спільною згодою їх членів, вирішувати передані на їх розгляд питання, які становлять спільний інтерес, якщо їх члени мають повноваження на це за законодавством Сторін.

2. Комісія і Комітети обмінюються інформацією про рішення, прийняті у цьому зв'язку.

Стаття 11

1. Делегації в Комісії або Комітетах обмінюються інформацією про заходи, вжиті компетентними властями на виконання зроблених рекомендацій або угод, розроблених відповідно до статті 7.2 і статті 9.2.

2. Комісія і Комітети розглядають питання про те, яких заходів необхідно вжити у зв'язку з рішеннями, ухваленими компетентними властями, що згадуються у пункті 1 вище.

1.3 ТИПОВА МІЖДЕРЖАВНА УГОДА ПРО ТРАНСКОРДОННІ МІСЦЕВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Вступ. Ця угода може укладатися або самостійно, або разом з однією чи декількома типовими міждержавними угодами (тексти 1.1-1.5).

Стаття 1

Для забезпечення більш широкого обміну інформацією і розвитку консультацій між місцевими властями, що знаходяться по обидві сторони кордону, Сторони закликають такі власті спільно вивчати проблеми, що становлять спільний інтерес, шляхом використання консультативних комітетів.

Стаття 2

Правила процедури таких комітетів визначаються їхніми членами. Вищі інстанції беруть участь в їх роботі або постійно інформуються про неї.

Консультативні комітети взаємодіють з комісіями з питань транскордонних регіональних консультацій на умовах, які визначаються останніми, якщо такі комісії були створені у відповідних регіонах. Із свого боку, ці комісії надають консультативним комітетам допомогу у їх роботі.

Вони можуть також діяти як дорадчі органи в рамках імплементації спеціальних міждержавних угод, укладених в контексті транскордонного співробітництва.

Стаття 3

Завдання консультативних комітетів полягає в організації обміну інформацією і консультацій по обидві сторони кордону, а також у вивченні питань, що становлять спільний інтерес, і визначені спільних цілей.

Їхня діяльність здійснюється з повагою до повноважень їхніх членів, і вона не передбачає ніякої передачі повноважень у цьому зв'язку.

Члени цих комітетів можуть, однак, в рамках угод про співробітництво спільно вирішувати, які заходи чи обмеження мають регулювати їх відповідну діяльність або яких процедур попередніх консультацій, на їх думку, необхідно дотримуватися.

Стаття 4 (варіант)

З метою надання допомоги цим консультативним комітетам в їхній роботі зацікавлені місцеві власті можуть в межах повноважень, якими вони наділені внутрішнім законодавством, створювати асоціації, які будуть забезпечувати правову основу їхнього співробітництва.

Такі асоціації створюються на основі цивільного права або торгового права, що застосовується до асоціацій в одній з зацікавлених держав. Для застосування вибраної правової системи, у разі необхідності, умови, формальності і спеціальні дозволи, що стосуються громадянства членів цих асоціацій, до уваги не беруться.

Інформація, що надається вищим інстанціям, відповідно до статті 2, включає всю інформацію про діяльність асоціацій, згаданих у цій статті.

1.4 ТИПОВА МІЖДЕРЖАВНА УГОДА ПРО ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО НА ДОГОВІРНІЙ ОСНОВІ МІЖ МІСЦЕВИМИ ВЛАСТЯМИ

Вступ. Ця угода може укладатися або самостійно, або разом з однією чи декількома типовими міждержавними угодами (тексти 1.1-1.5).

Стаття 1

Транскордонне співробітництво між місцевими властями здійснюється, крім іншого, за допомогою адміністративних, економічних або технічних договорів.

Стаття 2

Договори про транскордонне співробітництво укладаються місцевими властями в межах повноважень, якими вони наділені внутрішнім законодавством.

Вони, крім іншого, стосуються поставки товарів або надання послуг, здійснення спільних заходів, створення асоціацій на основі цивільного або торгового права однієї з держав-учасниць або членства в таких асоціаціях⁵.

⁵Íàÿâíîñòü àáî âiäñóðíîñòü öüíâí ïóíêðó íå ïîðóøðº öiëiñíiñòü öiº; óãíäè.

Стаття 3

Сторони такого договору зазначають закон, який застосовується до нього, шляхом посилання на договірне право (як публічне, так і приватне) однієї з держав-учасниць цієї угоди.

Вони також зазначають, у разі необхідності, які відступи можуть бути зроблені від необов'язкових положень цього закону.

У разі відсутності будь-якого відповідного визначення закону до договору застосовується закон тієї держави, місцевий орган якої відповідає згідно з договором за виконання головних заходів або, у разі відсутності такого, місцевий орган якої має найбільш серйозні фінансові зобов'язання.

За будь-яких обставин особи, що знаходяться під юрисдикцією місцевих влад - участниць договору, зберігають всі права на порушення позову проти цих влад або на засоби правового захисту від них, які вони могли б здійснювати у відношеннях з властями, якби останні були зобов'язані поставляти цим особам товари або надавати їм передбачені послуги. Місцеві влади, проти яких порушено такий позов або використовуються засоби правового захисту, мають право порушити переслідування проти тих місцевих органів, які взяли на себе зобов'язання поставляти товари або надавати послуги.

Стаття 4

Пропозиції про укладання договорів або внесення в них поправок одночасно підпорядковуються в кожній державі звичайним правилам, що регулюють діяльність вищих інстанцій. Проте ніякого затвердження властями-учасницями договору вони не потребують. Будь-яке рішення вищої інстанції, яке може перешкоджати укладанню або здійсненню договору про транскордонне співробітництво або яке може привести до припинення його дії, передбачає проведення попередніх консультацій з відповідними вищими інстанціями інших зацікавлених держав.

Стаття 5

У разі виникнення спору компетентний судовий орган визначається діючим законодавством. Однак договори про транскордонне співробітництво можуть містити положення про арбітраж. Незважаючи на будь-які такі положення, користувачі і треті сторони мають всі існуючі засоби правового захисту від місцевих влад держави, до якої вони належать, причому саме до компетенції цих влад належить домагатися відшкодування збитків, заподіяних невиконанням своїх зобов'язань іншою Стороновою договору.

Вищі інстанції вживають всіх можливих заходів для забезпечення швидкого виконання судових рішень, незалежно від державної принадлежності суду, який їх проголосив.

Стаття 6

Договори, укладені на основі цієї угоди, залишаються чинними після її денонсації. Однак договори мають містити положення, яке дозволяє Сторонам у разі денонсації цієї угоди припиняти дію таких договорів за умови офіційного повідомлення про свій намір за п'ять років до закінчення терміну їх дії. Держави-учасниці мають право застосовувати це положення.

1.5 ТИПОВА МІЖДЕРЖАВНА УГОДА ПРО ОРГАНИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ МІСЦЕВИМИ ВЛАСТЯМИ

Вступ. Ця угода може укладатися або самостійно, або разом з однією чи декількома типовими міждержавними угодами (тексти 1.1-1.5).

Стаття 1

Для цілей, які внутрішнє законодавство дозволяє здійснювати через асоціації або консорціуми, місцеві органи публічного права можуть брати участь в асоціаціях або консорціумах місцевих властей, створених на території іншої Сторони відповідно до внутрішнього законодавства останньої.

Стаття 2

В межах повноважень своїх членів асоціації або консорціуми, згадані в статті 1, мають право здійснювати свою статутну діяльність на території кожної із зацікавлених Сторін. При цьому їхня діяльність регулюється правилами відповідної держави, якщо остання не передбачає виключень з них.

Стаття 3

1. Договір про створення асоціації чи консорціуму, статут і будь-які зміни до них підлягають затвердженню вищими інстанціями всіх місцевих властей - учасниць. Цей принцип застосовується і до вступу у вже існуючі асоціації чи консорціуми.

2. Зацікавлене населення повідомляється про такі договори і їх затвердження відповідно до загальних правил розповсюдження інформації кожної країни. Цей принцип застосовується і до будь-яких змін у офіційному місці розташування, і до будь-яких рішень щодо осіб, яким надані повноваження діяти від імені асоціації чи консорціуму, та меж цих повноважень.

3. Вищезгадані документи укладаються офіційними мовами кожної з держав, в яких вони будуть чинними. Тексти цих документів повинні бути автентичними.

Стаття 4

1. Статут визначає правила, що регулюють правові відносини асоціації чи консорціуму. Згідно із статтею 1 він містить предмет діяльності, передбачений відповідним законодавством. В усіх випадках у статуті зазначаються склад учасників, назва і місце знаходження асоціації чи консорціуму. У статуті визначаються цілі діяльності асоціації чи консорціуму та, в разі необхідності, функції і місце знаходження філіалів. В ньому визначаються порядок призначення керівних і адміністративних органів, зобов'язання учасників та їх внесок у спільний капітал. Керівні органи включають не менше одного представника місцевих влад - учасниць кожної країни. Статут визначає склад і порядок роботи загальних зборів, порядок ведення протоколів засідань, порядок розпуску або ліквідації, а також правила, що регулюють фонди та рахунки.

2. Статут також містить положення про вихід учасників з асоціації через деякий час від дати повідомлення, який зазначається в статуті, після врегулювання будь-якої заборгованості перед асоціацією та сплати асоціації компенсації, розмір якої визначається експертами, у зв'язку з інвестиціями або витратами, зробленими асоціацією за або від імені зацікавлених учасників. У статуті також зазначаються правила, що регулюють вихід або виключення із складу учасників у зв'язку з невиконанням своїх зобов'язань.

Стаття 5

З урахуванням інтересів державної політики і державної безпеки, Сторони зобов'язуються видавати дозволи, необхідні для того, щоб в межах їх території асоціація чи консорціум могли здійснювати свою діяльність.

Стаття 6

Якщо, згідно з внутрішнім законодавством, асоціація чи консорціум не може, на території тієї чи іншої держави, здійснювати деякі повноваження, права або використовувати пільги, необхідні для виконання свого завдання в

інтересах місцевих властей - учасниць цієї держави, останні мають право і зобов'язання діяти за і від імені асоціації чи консорціуму з метою здійснення або забезпечення здійснення цих повноважень, прав або пільг.

Стаття 7

1. Нагляд або контроль за діяльністю асоціації чи консорціуму здійснюється, відповідно до внутрішнього законодавства, компетентними органами держави, в якій знаходиться штаб-квартира асоціації чи консорціуму. Ці органи забезпечують також охорону інтересів місцевих властей інших держав.

2. Комpetентні органи інших держав мають право на отримання інформації про діяльність та рішення асоціації чи консорціуму і про заходи, яких було вжито в рамках нагляду або контролю. На їх прохання, їм надсилаються, зокрема, ухвалені документи і протоколи засідань органів асоціації чи консорціуму, річні фінансові звіти і проект бюджету, у разі наявності, якщо за внутрішнім законодавством вони мають надсилятися органам, що здійснюють нагляд або контроль. Вони можуть безпосередньо спілкуватися з органами асоціації чи консорціуму і з органами нагляду або контролю, подавати їм свої зауваження або безпосередньо звертатися до них з проханням про надання пояснень у конкретних випадках і з конкретних питань.

3. Комpetентні органи інших держав мають також право повідомляти асоціації чи консорціуму свої заперечення щодо участі в асоціації чи консорціумі тих властей, які знаходяться під їх юрисдикцією. Таке належним чином обґрунтоване повідомлення вважається підставою для виключення із складу учасників і передбачається як таке в статуті асоціації. Органи, згадані у пунктах 1 і 2 цієї статті, мають також право бути представленими одним представником у керівних органах асоціації чи консорціуму; такий представник має право брати участь в усіх засіданнях органів і отримувати їх порядок денний та протоколи.

Стаття 8

Поставки товарів або надання послуг, які мають бути доручені асоціації чи консорціуму, відповідно до статуту, на території учасників асоціації чи консорціуму здійснюються під контролем останніх, і їх учасники таким чином повністю звільняються від зобов'язань щодо цього. Асоціація чи консорціум несуть також відповідальність перед користувачами і третіми сторонами. Останні, однак, у тому, що стосується місцевих властей, за і від імені яких здійснюються поставки товарів або надаються послуги, мають всі права на порушення позову і використання засобів правового захисту, які вони могли б здійснювати, якби самі ці власті були зобов'язані поставляти товари або

надавати послуги. Власті, проти яких порушено позов або яким пред'явлена вимога про відшкодування збитків, можуть самі вчинити позов проти асоціації.

Стаття 9

1. У разі неможливості примирення, спори між асоціацією та її учасниками, або між декількома учасниками, щодо її діяльності передаються на розгляд адміністративних і судових органів держави, в якій знаходиться штаб-квартира асоціації чи консорціуму.

2. Всі спори, які не згадані у пункті 1, можуть передаватися на розгляд адміністративних і судових органів згідно із звичайними правилами, що застосовуються на території держав-учасниць, якщо зацікавлені сторони не приймуть рішення про передачу таких спорів в трибунал, який вони можуть призначити.

3. Держави-учасниці вживають необхідних заходів для забезпечення виконання на їх території рішень і постанов, що стосуються вищезазначених положень.

Стаття 10

Без шкоди для положень пункту 3 статті 7 після денонсації цієї угоди діяльність асоціацій чи консорціумів, створених згідно з цією угодою, не припиняється.

2. РАМКОВІ УГОДИ, УСТАВИ І ДОГОВОРИ МІЖ МІСЦЕВИМИ ВЛАСТЯМИ

Вступ:

**Рамкові угоди, договори і статути
для місцевих властей**

Місцевим властям, як і державам, може бути запропонований деякий вибір угод і договорів. В дійсності, такий вибір вже існує в ряді країн, про що свідчить достатньо великий обсяг вже зібраної документації про укладені угоди.

В запропонованій системі міститься шість рамкових угод, договорів і статутів, які відповідають різним рівням і формулам транскордонного місцевого співробітництва. Залежно від обсягу і стану національного законодавства ці рамкові документи можуть або використовуватися безпосередньо, або підпорядковуватися міждержавній угоді, яка регулює їх використання.

В цілому, укладання міждержавних угод, хоча воно і не видається конче необхідним, може допомогти з'ясувати умови використання цих угод місцевими властями. У всякому випадку, укладання міждержавної угоди може бути передумовою використання угоди, зазначеної у пункті 2.6 (органи транскордонного співробітництва).

Система рамкових угод для місцевих властей відповідає типовим міждержавним угодам. У вступі до кожного рамкового документа міститься посилання на міждержавні угоди.

Таким чином, угоди і органи, створені на місцевому рівні, можуть бути інтегровані в структури транскордонних консультацій, які мають бути започатковані на регіональному або національному рівні. Наприклад, місцеві комітети зв'язку (2.1) можуть бути включені в структуру комісій, комітетів і робочих груп, зазначених у типовій міждержавній угоді про транскордонні регіональні консультації (1.2).

Крім того, оскільки передбачити всі проблеми, які можуть виникнути у кожному конкретному випадку, загалом неможливо, ці розроблені документи мають схематичний характер. Рамкові документи є цінним порадником, однак вони можуть доповнюватися залежно від потреб місцевих властей, які їх використовують.

Місцеві власті мають також визначити заходи заохочення громадян до участі у транскордонних консультаціях в соціальній і культурній сферах. Така участь безумовно допоможе подолати психологічні перешкоди, які нерідко

серйозно стримують транскордонне співробітництво. Спираючись на інтереси населення, консультації будуть таким чином мати солідний фундамент. Одним із шляхів заохочення населення до участі може бути використання асоціацій. Саме тому один із рамкових документів (2.3) стосується створення асоціацій на основі приватного права.

2.1. Рамкова угода про створення консультивативної групи між місцевими властями

Вступ. Як правило, створення такої групи можливе без міждержавних угод. Така можливість підтверджується численними прикладами. Однак, у разі наявності юридичних або інших розбіжностей, міждержавна угода може забезпечити умови проведення таких консультацій (див. типову угоду 1.3).

Мета діяльності і місцезнаходження групи

Стаття 1

Місцеві власті-учасниці цієї Угоди зобов'язуються координувати свої зусилля у таких галузях, які належать до їхньої компетенції, (визначити сферу(и) компетенції або посплатися на «місцеві проблеми»). З цією метою вони цим створюють Консультивативну групу, далі «Група», із місцезнаходженням в

Завдання Групи полягає в забезпеченні обміну інформацією, координації і консультацій між її членами у галузях, визначених у попередньому підпункті. Власті-учасниці зобов'язуються надавати їй всю інформацію, необхідну для виконання нею свого завдання, і проводити між собою консультації, через Групу, до прийняття рішень або вжиття заходів, які зачіпають галузі, визначені вище.

Членство

Стаття 2

Кожний місцевий орган-учасник має бути представлений в Групі делегацією, яка складається з ... призначених ним членів. Кожна делегація може, за згодою Групи, супроводжуватися представниками приватних соціально-економічних органів і експертами (ця альтернатива виключає можливість членства інших організацій, крім місцевих властей, що відрізняє цю формулу від асоціації, створеної на основі приватного права, яка розглядається в рамковій угоді 2.3).

Можливий варіант: кількість членів у кожній делегації може змінюватися. Членство відкрите для місцевих та регіональних властей, соціально-економічних груп і фізичних осіб, які укладають цю угоду. Питання про

прийняття нових членів вирішує Група. Кожна делегація може, за згодою Групи, супроводжуватися представниками приватних органів і експертами.

Повноваження

Стаття 3

Група може розглядати всі питання, визначені у статті 1. Всі питання, які вирішуються консенсусом, та рекомендації, які Група вирішує зробити відповідним властям або групам, заносяться в протоколи засідань.

Група має право доручати іншим особам вивчення та дослідження питань, які належать до її компетенції.

Стаття 4

Члени Групи можуть уповноважити Групу виконувати деякі чітко визначені практичні обов'язки. Група може також виконувати будь-які завдання, доручені їй іншими установами.

Порядок роботи

Стаття 5

Група складає свої власні правила процедури.

Стаття 6

Як правило, Група збирається на свої засідання двічі на рік або на вимогу однієї третини її членів, які пропонують внести до її порядку денного те чи інше питання.

Повідомлення про засідання і порядок денний мають надсилатися не пізніше, ніж за 15 днів до засідання, для того щоб кожна з представлених установ могла підготуватися до обговорення.

Стаття 7

Із числа своїх членів Група призначає постійне Бюро, склад і повноваження якого вона визначає сама.

Головування здійснюється відповідно до правил процедури або, коли вони не можуть бути застосовані, найстаршим за віком присутнім членом.

Відносини із третіми сторонами і вищими інстанціями

Стаття 8

У відносинах із третіми сторонами Групу представляє її Голова, якщо правила процедури не передбачають іншого. Вищі інстанції, до яких належать члени Групи, можуть отримувати від Групи необхідну їм інформацію про роботу Групи, і вони мають право надсилати на її засідання спостерігача.

Секретаріат і фінансування

Стаття 9

Секретаріатські послуги забезпечуються однією з установ-членів (за системою щорічної ротації або без неї).

Кожний орган бере участь у покритті витрат на секретаріатські послуги, як зазначено нижче:

...

Інформація і документація, як правило, надсилаються мовою держави, від якої вони походять.

Прийняття нових членів та припинення членства

Стаття 10

Членство у Групі відкрите для інших місцевих і регіональних властей, які можуть приєднатися до цієї Угоди. Питання про прийняття нових членів вирішує Група.

Стаття 11

Будь-який член може припинити своє членство у Групі після відповідного повідомлення її Голови. Вихід члена із складу Групи не зачіпає її діяльності, якщо Група не ухвалить іншого рішення.

Стаття 12

Сторони інформують Генерального секретаря Ради Європи про укладення цієї угоди і надсилають йому її текст.

2.2 Рамкова угода про координацію управління транскордонними місцевими державними справами

Вступ. У багатьох державах укладання такої угоди про транскордонне співробітництво вже можливе. Там, де це видається неможливим, умови використання такої угоди мають бути визначені в рамках міждержавної угоди (див. типову угоду 1.3).

Мета угоди

Стаття 1

Стаття 1 визначає мету угоди (наприклад, гармонічний розвиток прикордонних регіонів) та відповідні напрямки діяльності.

Територіальне застосування угоди

Стаття 2

Стаття 2 визначає території, які охоплюються угодою по обидві сторони (або з трьох сторін) кордону.

Зобов'язання

Стаття 3

Стаття 3 визначає засоби досягнення мети угоди (стаття 1). Залежно від конкретної мети угоди можуть визначатися такі зобов'язання:

- Сторони зобов'язуються дотримуватися процедури проведення попередніх консультацій до прийняття рішень про вжиття заходів в межах їх повноважень і території, яка знаходиться під їх юрисдикцією;
- Сторони зобов'язуються, в межах їх території та повноважень, вживати заходів, необхідних для досягнення цілей угоди;
- Сторони зобов'язуються не вживати ніяких заходів, які можуть зашкодити цілям цієї угоди.

Координація

Стаття 4

Стаття 4 визначає, відповідно до конкретних обставин і вимог кожної угоди, умови координації:

- або шляхом призначення для цілей координації групи загального призначення, згаданої в рамковій угоді 2.1;
- або шляхом створення спеціальної консультативної групи для цілей цієї угоди;
- або просто шляхом укладення прямих двосторонніх договорів між зацікавленими властями.

Примирення

Стаття 5

Кожний член Групи (кожна Сторона, якщо Група не створена) може винести на розгляд Групи (іншої Сторони, якщо Група не створена) будь-який випадок, у якому, на його думку, угода не була виконана у зв'язку з тим, що:

- або не були проведені попередні консультації;
- або вжиті заходи не відповідають угоді;
- або не були вжиті заходи, необхідні для досягнення цілей угоди.

У разі неспроможності Сторін дійти згоди, спір може бути переданий на розгляд Комісії з примирення, уповноваженої забезпечувати виконання взятих зобов'язань.

Орган контролю

Стаття 6

Сторони можуть дійти згоди про створення спеціального органу контролю для забезпечення виконання взятих зобов'язань, який складається з рівної кількості експертів, призначених кожною Стороною і одного незалежного експерта, призначення якого або порядок такого призначення передбачається попередньо.

Орган контролю робить висновки, на оприлюднення яких він повинен мати повноваження, щодо дотримання угоди.

Стаття 7

Сторони інформують Генерального секретаря про укладення цієї угоди і надсилають йому її текст.

2.3 Рамкова угода про створення транскордонних асоціацій на основі приватного права

Вступ. Передбачається, що місцевий орган однієї держави може належати до приватної асоціації іншої держави згідно з правилами та умовами, які застосовуються до членства цього місцевого органу в приватній асоціації у його власній державі. Якщо зараз це видається неможливим, така можливість має ясно передбачатися в міждержавній угоді між зацікавленими державами (див. типові міждержавні угоди 1.3 і 1.4).

Приватні асоціації, звичайно, мають дотримуватися правил, передбачених законодавством країни, в якій розташована їх штаб-квартира. Нижченаведений перелік містить положення, які мають включатися в їхні статути, коли вони не передбачені законодавством. Положення, що регулюють діяльність консультивативних груп (див. рамкову угоду 2.1) можуть також застосовуватися, mutatis mutandis, до асоціацій цього типу.

У Статуті асоціації зазначаються:

1. Засновники асоціації та умови прийняття нових членів.
2. Назва, місцезнаходження і правова форма асоціації (з посиланням на відповідне національне законодавство).
3. Мета діяльності, шляхи досягнення цієї мети і ресурси асоціації.
4. Органи і, зокрема, функції і порядок роботи її Загальних зборів (представництво і голосування).
5. Порядок призначення членів правління або виконавчих посадових осіб та їх повноваження.
6. Фінансові зобов'язання учасників перед третіми сторонами.
7. Порядок внесення змін в Статут і розпуску асоціації.

8. Зобов'язання Сторін повідомити Генерального секретаря Ради Європи про створення транскордонної асоціації і надіслати йому текст її Статуту.

2.4 Рамковий договір про поставки товарів або надання послуг між місцевими властями прикордонних районів (типу «приватне права»)

Вступ. Передбачається, що місцеві власті мають право укладати такий договір з місцевими властями інших країн. Коли це видається неможливим, така можливість має ясно передбачатися в міждержавній угоді (див. типову угоду 1.4).

Цей тип договору може використовуватися місцевими властями для торгівлі, оренди, договорів про здійснення робіт, поставки товарів, або надання послуг, надання концесій на експлуатацію і т.ін. Використання місцевими властями договорів типу «приватне право» певною мірою залежить від національного законодавства і практики, і тому видається важким провести чітку лінію між договорами типу «публічне право» і «приватне право». Однак можна припустити, що такий тип договору може використовуватися, коли, згідно з тлумаченням, існуючим в кожній конкретній країні, договір стосується комерційної або економічної операції, здійснення якої могли також взяти на себе фізична або юридична особа. У випадку операцій, які потребують участі місцевих властей для виконання їх функцій як державного органу, на додаток до положень, наведених нижче, необхідно враховувати додаткові правила, визначені в рамковому договорі типу «публічне право» (див. 2.5).

Сторони

Стаття 1 визначає Сторони (а також можливість участі в угоді інших місцевих властей).

Стаття 2 визначає проблеми, пов'язані із загальними договірними повноваженнями і, зокрема, бенефіціаріїв та умови. У разі необхідності, в ній можуть також міститися застереження стосовно затвердження вищими інстанціями, коли це зачіпає застосування договору.

Предмет договору

Стаття 3 визначає предмет договору шляхом посилання на:

- конкретні питання;
- географічні райони;

- юридичні особи (муніципалітети, національні органи із місцевими повноваженнями і т.і.);
- конкретні правові форми.

У статті 4 зазначаються термін чинності контракту, умови його продовження та будь-які дати виконання.

Правовий режим та фінансові положення

У статті 5 зазначається місце підписання і виконання договору, а також правовий режим, яким він регулюється (приватне міжнародне право), і правові норми, які до нього застосовуються.

У статті 6 розглядаються, у разі необхідності, фінансові питання (валюта розрахунків і порядок корегування вартості у випадку довгострокових послуг), а також питання страхування.

Арбітраж

У статті 7 передбачаються, у разі необхідності, процедура примирення і процедура арбітражу.

У випадку арбітражу арбітражний орган створюється таким чином:

- кожна протилежна Сторона (варіант: голови адміністративних судів, до юрисдикції яких входить кожна із Сторін) призначає одного члена арбітражного органу, а Сторони разом призначають одного або двох незалежних членів, враховуючи необхідність досягнення непарної кількості членів;
- у випадку парної кількості членів арбітражного органу і рівного розподілу голосів вирішальний голос має незалежний член.

Внесення змін у договір і припинення його дії

У статті 8 зазначаються правила, які застосовуються у випадку необхідності внесення змін у договір або припинення його дії.

Стаття 9. Сторони інформують Генерального секретаря Ради Європи про укладення цієї угоди і надсилають йому її текст.

**2.5 Рамковий договір про поставки товарів
або надання послуг між місцевими властями
прикордонних районів (типу «публічне право»)**

Вступ. Цей тип договору є аналогічним договору, який розглядається в пункті 2.4 (договори типу «приватне право»), оскільки він стосується конкретних цілей. Цей тип договору значною мірою стосується концесій або договорів про надання комунальних послуг або здійснення громадських робіт (або послуг чи робіт, які розглядаються як «публічні» однією із зацікавлених країн), або надання фінансування на пайових засадах⁶ одним органом іншому по обидві сторони кордону. Із таких державних концесій випливають особливі ризики та завдання, які стосуються надання комунальних послуг, що потребує включення в договір інших положень на додаток до тих, які визначені у договорі типу «приватне право».

«Транскордонні» договори цього типу не обов'язково дозволяються в усіх країнах. У зв'язку з цим можливість укладання таких договорів та умови їх використання нерідко мають спочатку передбачатися в міждержавній угоді (див. типову угоду 1.4).

Використання такого договору, який достатньо легко складається і здійснюється, може в деяких випадках усувати необхідність створення спільної установи типу «транскордонний консорціум місцевих властей» (див. 2.6), у зв'язку з якою виникають інші правові проблеми.

Положення договору

Якщо договір передбачає створення державного майна, тієї чи іншої комунальної послуги або комунальної інфраструктури, що належать до компетенції місцевого органу принаймні в одній з країн, або управління ними, договірні гарантії обов'язково мають визначатися відповідно до правил, які застосовуються в зацікавленій країні або зацікавлених країнах.

У разі необхідності, договір має також містити посилання на такі конкретні умови:

1. Положення, що регулюють створення або функціонування відповідної інфраструктури чи послуги (наприклад, графік, тарифи, умови використання і т.ін.).
2. Спеціальні умови, що регулюють створення інфраструктури чи послуги (наприклад, отримання необхідних дозволів, процедура і т.ін.).

⁶Ось ідеяльній ідеї або ініціївідповідної економічній політиці: ідеї відповідної інфраструктури чи послуги (наприклад, графік, тарифи, умови використання і т.ін.).

3. Умови договору на інфраструктуру чи послугу.
4. Процедура корегування договору із врахуванням громадських інтересів і фінансова компенсація у зв'язку з цим.
5. Відносини між користувачами інфраструктури чи послуги і власником (наприклад, умови доступу, тарифи і т.ін.).
6. Вихід із складу учасників договору, передача прав за договором або припинення його дії.

На додаток до цих спеціальних положень, необхідно також застосовувати положення, визначені у договорі 2.4 типу «приватне право».

2.6 Рамкова угода про створення органів транскордонного співробітництва між місцевими властями

Вступ. Передбачається, що декілька місцевих властей можуть спільно створити організацію, яка має юридичну особу, з метою створення та експлуатації об'єкту громадського користування, послуги або обладнання.

Створення і функціонування такої асоціації чи консорціуму буде, головним чином, залежати від діючого законодавства та положень будь-якої попередньої міждержавної угоди, яка дозволяє таку форму співробітництва (див. типову угоду 1.5).

Нижче наводиться перелік положень, які мають міститися у статуті асоціації, якщо вони не передбачені діючим законодавством.

Статут асоціації має визначати, крім іншого:

1. Засновників асоціації та умови приєднання нових учасників.
2. Назву, місцезнаходження, термін дії і правовий статус асоціації (із посиланням на закон, за яким їй надається правовий статус).
3. Мету діяльності асоціації, шляхи її досягнення та ресурси асоціації.
4. Порядок формування статутного капіталу.
5. Обсяг та межі фінансових зобов'язань учасників.
6. Процедуру призначення та звільнення членів правління або виконавчих посадових осіб асоціації, а також їхні повноваження.

7. Взаємовідносини асоціації з її учасниками, третіми сторонами і вищими інстанціями, особливо у тому, що стосується надання інформації про фонди, фінансові звіти та рахунки.
8. Осіб, які відповідають за фінансовий і технічний контроль за діяльністю асоціації та звіти про такий контроль.
9. Умови внесення змін в статут асоціації та розпуску асоціації.
10. Правила, що застосовуються до персоналу.
11. Правила, що застосовуються до використання мов.